

*Kruistochten van
Toneelgroep
Amsterdam
in reprise*

'Burgeroorlog om koffie zetten

Van onze kunstredactie

AMSTERDAM, dinsdag

Toen de Britse toneelschrijver Alan Ayckbourn er achter kwam dat Ivo van Hove van plan was zijn *Kruistochten* (*The Norman Conquests*), dat eigenlijk uit drie losse stukken bestaat, in één avond op te voeren, stuurde hij de regisseur van Toneelgroep Amsterdam onmiddellijk een bezorgde e-mail. Want dat was toch eigenlijk niet de bedoeling. Van Hove wist de auteur echter gerust te stellen met de belofte dat het drie volwaardige voorstellingen zouden blijven.

En zo geschiedde. Het werd een avondvullende tragikomedie. „Ayckbourn weet het persoonlijke universeel te maken, zoals alleen de heel grote schrijvers dat kunnen. In een microkosmische vorm zie je waar de grote conflicten uit ontstaan. Hoe er bijna een burgeroorlog ontstaat over de vraag wie er nu eigenlijk koffie moet zetten. In *Kruistochten* is het leven gecomprimeerd in vijf uur. Voor mij is dat een prettig uitgangspunt. Ik weet dat de wereld in brand staat, maar ik vind het moeilijk om me daar in het theater rechtstreeks toe te verhouden. Maar op een antipolitieke manier is Alan Ayckbourn zo toch een politieke schrijver”, vertelde Ivo van Hove er destijds over, vlak voor de première in juni 2004.

Het was de allereerste keer dat Van Hove een Ayckbourn op het repertoire nam. „Zijn stukken waren voor mijn gevoel altijd vehikels voor steracteurs waarmee het makkelijk scoren was.” Daar kwam hij echter snel van terug. En waar de meeste theatermakers

moeite hebben met het gevaarlijke randje van klucht en blijspel, waar het werk van de Britse schrijver vaak op balanceert, kampte hij met heel andere problemen. „Ik heb eerder voeling met de tragische kant van het leven en die dwang van de lach die Ayckbourns stuk toch met zich meebrengt, beangstigde me. Ik heb me constant afgevraagd of ik het wel kon? Of ik er wel genoeg voeling mee had? En ik wilde het niet plat, het moest inhoud hebben, iets betekenen. Mijn Ayckbourn is dan ook niet alleen maar om te lachen, er wordt ook een beetje geweend.”

De voorstelling werd destijds geselecteerd voor het Theaterfestival 2005. Hans Kesting werd voor zijn rol van rokkenjager Norman bovendien genomineerd voor een

Louis d'Or. Nu heeft Toneelgroep Amsterdam het vijf uur durende stuk opnieuw op het repertoire genomen. Kesting krijgt wederom de kans te glanzen en ook Karina Smulders, Fred Goessens en Roeland Fernhout zijn weer van de partij. Alleen Johanna ter Steege en Hilde van Mieghem

zijn vervangen door de actrices Renée Fokker en Marieke Heebink.

Kruistochten is van 2 september t/m 10 oktober in diverse theaters te zien.

Voor meer info:

www.toneelgroepamsterdam.nl

KUNST & CULTUUR

Diepste leven in Nieuw-Amsterdam

Bouwers in de lags

Alletagete prijsgarantie

stipreizen.nl

■ Scène uit 'Kruistochten', waarin het leven wordt gecompriëerd in vijf uur.

FOTO:
CHRIS VAN DER BURGHT